

ČETBA ČESKÝCH TEXTŮ K LUSOBRAZILSKÉ OBLASTI: (SIMONA BINKOVÁ),
PONDĚLÍ 14.10, MÍSTNOST 202 (ŠPORK)

Kurs seznamuje studenty s hlavními prameny k dějinám vzájemného poznávání českého prostředí a lusobrazilského světa uloženými v českých archivech, knihovnách a muzeích a ukazuje možnosti jejich využití v kombinaci s materiály cizího původu. Pozornost je přitom věnována nejen pramenům písemným, ale např. i obrazovým. Vedle materiálů v češtině (a do češtiny přeložených) je možné se seznámit i s prameny v portugalském jazyce.

STUDENTI SI ZAPISUJÍ KÓD AIH520034 (VOLITELNÁ PŘEDNÁŠKA Z DĚJIN
LATINSKÉ AMERIKY I – LETNÍ SEMESTR)

1. Nejstarší české zprávy o Portugalsku a o plavbách do Atlantiku (četba: *Václav Šašek z Bírškova, Deník o jízdě a putování pana Lva z Rožmitálu a z Blatné z Čech až na konec světa*);
2. Valentim Fernandes de Moravia – zprostředkovatel portug. zeměpisných objevů ve střední Evropě (Manuscrito Valentim Fernandes)
3. Ohlas objevení Nového světa I - A. Vespucci, Brazílie (četba: Mikuláš Bakalář, *Spis o nových zemích a o Novém světě*)
4. Ohlas objevení Nového světa II, plavby do Orientu (četba: Zikmund z Púchova, *Kosmografie česká*; Daniel Adam z Veleslavína, *Kalendář historický*)
5. Obchodní zájmy střeoevropských kupců v Orientu (Lazarus Nürnberger – Codex Bratislavenensis); zprávy o smrti krále Sebastiana
6. Francouzská přítomnost v Brazílii (četba: Jean de Léry, *Historie o plavení se do Ameriky, která i Brasilia slove*); protestantismus a Nový svět (Šimon Kohout z Lichtenfeldu, Zdeněk Kaplíř ze Sulevic; Komenský)
7. Portugalské nautické a kartografické památky v českých sbírkách (Derotero; Teixeiraův atlas)
- 8.-9. Jezuité z České provincie v Brazílii a v Orientu – nejen šířitelé víry (kartografie, historiografie, lingvistika, medicína) – domácí a zahraniční fondy
10. Další kontakty v 18. stol. – markýz de Pombal, královna Mariana, rod Silva-Tarouca (četba: poselství Joao Gomeze da Silvy z Lisabonu přes Prahu do Vídně a zpět)
11. Brazilský císařský dvůr a jeho kontakty se střední Evropou; přírodní vědy; umění
- 12.-13. Cestovatelé 19. a počátku 20. století v Brazílii (E. S. Vráz; A. V. Frič aj.); emigrace a její proměny.

Povinná literatura:

Polišenský, Josef a kol., *Dějiny Latinské Ameriky*, Svoboda, Praha 1979.

Šašek z Bírškova, Václav, Deník o jízdě a putování pana Lva z Rožmitálu a z Blatné z Čech až na konec světa, Orbis, Praha 1951.

Štěpánek, Pavel, *Valentim Fernandes de Moravia. Poznámky k životu a dílu významného moravského knihtiskaře v Lisabonu na přelomu 15. a 16. století – představitele manuelského umění*, Brno 2006.

Spis o nových zemích a o Novém světě, vyd. Pravoslav Kneidl, Praha 1981.

Léry, Jean de, *Historie o plavení se do Ameriky, která i Brasilia slove*, Praha 1957

Polišenský, Josef - Binková, Simona, "Prameny k dějinám portugalských objevných cest v ČSSR", *Sborník Nár. muzea v Praze*, Series C, XXIX, 1984, č. 4, s. 227-234.

Pražský Teixeiraův atlas, Simona Binková (ed.), Praha 2003.

Česká touha cestovatelská. Cestopisy, deníky a listy ze 17. století, ed. S. Binková a J. Polišenský, Odeon, Praha 1989.

Kalista, Zdeněk, *Cesty ve znamení kříže*, Praha 1941.

Polišenský, Josef, Úvod do studia dějin vystěhovalectví do Ameriky, I-II, Praha 1992-94.
Baďura, Bohumil - a Baďurová, Monika, "Vystěhovalectví z českých zemí do Brazílie před vznikem ČSR", *Český lid* 1995, 2, s. 323-335.
Barteček, Ivo, „Československá kolonizace v Brazílii“, In: *Češi v cizině* 3, Praha 1991, str. 237-251.
Kybal, Vlastimil, *Po československých stopách v Latinské Americe*, Praha 1935; (ed. I. Barteček) Olomouc 2003.

Doporučená literatura:

Polišenský, Josef, *Úvod do studia dějin a kultury Španělska a Lat. Ameriky*, skriptum FF UK, Praha 1963, 1964.
Ve službách Jiříka krále. Deníky panoše Jaroslava a Václava Šaška z Bířkova, úvod Rudolf Urbánek, překl. Bohumil Mathesius, Praha 1940.
Hrubeš, Jiří, „El itinerario checo más antiguo de España y Portugal“, *IAP* V, 1971, str. 69-82.
Jiří Hrubeš, "Nicolás Bakalář, impresor de Pilsen y primer informador sobre el Nuevo Mundo", *IAP* IV, 1970, str. 209-215.
-, Nicolás Bakalář: El primer portavoz checo sobre los viajes de descubrimiento (Al margen del Tratado de las Tierras Nuevas), *IAP* IX, 1975, str. 167-179.
Polišenský, Josef, "Documentos checoslovacos relativos al movimiento de emancipación de Hispanoamérica", *IAP* XVIII, 1984, s. 191-203.
Barteček, Ivo, „A emigracao checa e eslovaca para o Brasil no periodo entre duas guerras mundiais“. *Ibero-Americana Pragensia*, XXI/1987, Praha 1991, str. 211-223.
Kybal, Vlastimil, *Um anno no Brasil: Artigos, conferencias e discursos sobre a Tchecoslovaquia e suas relacoes com o Brasil*, Rio de Janeiro 1926.
-, *Segundo anno no Brazil*, Rio de Janeiro 1927.
Štěpánek, Pavel, *Afinidades históricas e culturais entre Brasil e a República Tcheca*, Brno 2008.